

Internet –učenje i(li) zabava

Bogdanka Conjar, Božica Krpes-Pregun, Jasmina Božičević, OŠ Grabrik, Karlovac

Sažetak

Nove tehnologije mijenjaju društveni život. Samim tim mijenjaju i nastavni proces. Učenje postaje sudjelovanje. Učenici imaju pravo na osposobljavanje u području informacijske i komunikacijske tehnologije. U stjecanju kompetencija oni trebaju razviti svijest o primjeni informacijske i komunikacijske tehnologije u životu i radu. Zadatak je nastavnika da kod učenika razvijaju kritičan stav o valjanosti i iskoristivosti dostupnih informacija. Učenici trebaju biti upoznati s osnovnim načelima interaktivnog korištenja tehnologijama.

Ovaj rad bavi se istraživanjem pitanja na koji način i u koju svrhu učenici koriste Internet. Anketnim upitnikom prikupljeni su podaci na uzorku od 337 učenika predmetne nastave. Rezultati su obrađeni prema spolu i prema dobi. Analiza rezultata pokazala je da 96% učenika ima pristup Internetu kod kuće. Djevojčice više koriste Internet u svrhu učenja od dječaka i češće posjećuju web stranicu škole. Vrijeme provedeno na Internetu raste s porastom godina. Što su učenici stariji, to više vremena provode na Internetu. Učenici 7. i 8. razreda više koriste Internet za učenje od učenika 5. i 6. razreda. U ukupnim rezultatima, učenici više vremena na Internetu provode radi druženja, igranja igrice, slušanja glazbe(u zabavne svrhe) nego radi učenja.

Uvod

Za današnje dijete računalo je najatraktivnija igračka. Djeca se računalima koriste za igranje igrice, slušanje glazbe, gledanje filmova, skupljanje informacija, druženje na internetskim mrežama. Današnje vrijeme je vrijeme u kojem je sve dostupno. Grbavac [1, str. 4] ističe činjenicu postojanja kompjutorske revolucije koja traje unatrag pola stoljeća i svakodnevno mijenja način života i djelovanja ljudi. Sukladno tome dolazi do pojave informacijskog društva jer su informacijske tehnologije izazvale novi val društvenih promjena.

Peko i sur. [2, str. 141] naglašavaju velikobrojnost informacija koje su povezane u globalnu mrežu učenja, Internet. Internet je globalna mreža koja povezuje računala i računalne mreže. Postao je interaktivni medij budućnosti.

Prema Mikić i Rukavina [3, str. 89] mediji su složeni pojam koji označava sustave javnog informiranja što služe za raspršivanje vijesti i audio-vizualnih sadržaja u svrhu informiranja, obrazovanja i zabave najširih slojeva stanovništva. Okruženi smo medijima, no postoje razlike između njih.

Rukljač [4, str. 63] objašnjava razlike između televizije i računala. Dok televizija zadovoljava audiovizualne potrebe djeteta, računalo pruža zadovoljavanje taktilnih potreba. Prema Stričević [5, str. 83] generacije rođene tijekom i poslije pojave računala i Interneta nazivaju se digitalnim domorotcima i Google generacijom. Njima se pružaju nove prilike za društvenu afirmaciju. Stoga je obrazovanje u području informacijske pismenosti nužnost. U odgojno-obrazovnom sustavu oduvijek se nastojalo odgajati i obrazovati u skladu sa suvremenim tehnološkim dostignućima. Kako je za neke generacije u prošlosti pojava radija i televizije kao medija bila pravi izazov i velika novost, tako je za današnje generacije pojava Interneta njihova suvremenost i njihova svakodnevnica. Pavličević [6, str. 7] ističe kako je današnjem modernom tehničkom društvu potreban i odgovarajući odgojno-obrazovni sustav. Oduvijek su učitelji promišljali strategije uporabe suvremenih medija u odgojno-obrazovnom procesu. Ključnu ulogu svakako ima informatika kao nastavni predmet koji je proizašao i temelji se na informacijskim znanostima [1] koje predstavljaju mladu znanstvenu disciplinu. Promišljajući problematiku nastave informatike dolazimo do mnogobrojnih pitanja.

U našem odgojno-obrazovnom sustavu informatika kao nastavni predmet može se polaziti kao izborni predmet. Nije obavezan. Učenici ga mogu birati. Ako nam je cilj učenike pripremiti za budućnost, dati im kompetencije s kojima će u informacijskom društvu moći konkurirati na tržištu, postavlja se pitanje je li odgojno-obrazovni sustav odgovorio na izazov današnjice. Pruža li mogućnost učenicima da steknu informacijsku pismenost? Ne bi li informatika trebala biti redovni, a ne izborni predmet? Jesu li djelatnici u odgojno-obrazovnom sustavu dovoljno kompetentni za motiviranje, usmjeravanje, odgoj i obrazovanje za informacijsko društvo? U kolikoj je mjeri učiteljima pružena mogućnost (besplatnog) stručnog usavršavanja kako bi i oni razumjeli promjene i razvili informacijsku pismenost? Kako će učitelj poticati učenika ako i sam nije potaknut? Kako će ga usmjeriti ako ni sam nije usmjeren?

U našoj školi nastava informatike organizirana je kao izborni predmet od 5. razreda već 1993. godine. Kako u to vrijeme nitko nije imao računalo kod kuće, svi su učenici polazili izbornu nastavu informatike. Padanjem cijene računalima, sve više su ulazili u učeničke domove, ali to nije bio razlog smanjenja interesa za informatiku. Time dolazimo do spoznaje da su roditelji, a i sami učenici, shvaćali važnost informatike.

Postojala su tri osnovna problema pri uvođenju računala u obrazovni proces. Prvi problem bila je oprema (računala) koji su u to doba bili skupi. Drugi problem su bili programi. Naime, nisu postojali edukativni programi na hrvatskom jeziku koje je bilo moguće koristiti u nastavi. Jedina iznimka bili su programi *Neobično pismo* i *Zekina košarka* koji su u obliku igre predstavljali posebni tip vježbi za utvrđivanje i provjeravanje određenoga gramatičko-pravopisnoga gradiva. Treći problem su predstavljali učitelji koji su morali posjedovati znanja o računalima da bi ih mogli uspješno uvesti u nastavu.

Nakon početničkih teškoća iz godine u godinu nastava informatike se poboljšavala kako nabavkom novih računala tako i uvođenjem u nastavu novih programa koji su učenike pripremali za što samostalniji rad na računalu.

Uvođenjem Interneta u osnovne škole otvorile su se mogućnosti upotrebe računala u nastavi brojnih predmeta. Preduvjet je bio osposobiti učenike za samostalnu upotrebu računala, kritičko procjenjivanje ponuđenog sadržaja na Internetu i sigurno "surfiranje" Internetom.

Internet se bazira na ideji koja promiče slobodan i neograničen protok informacija. Zahvaljujući Internetu učeniku su dostupni pravi biseri ljudskog djelovanja i znanja: slike svemira, mora, prirodnih pojava, životinja i biljaka koje učenici mogu doživjeti iz svoje sobe. Svjedoci smo činjenice da su isto tako, na žalost, dostupni i sadržaji u obliku slika, filmova i tekstova koji nisu primjereni učenicima: pornografija, nasilje, mržnja... Kako spriječiti korištenje Interneta u tu svrhu, veliki je problem koji učitelji ne mogu riješiti sami bez pomoći roditelja.

Problem koji se danas postavlja pred učitelje je kako poticati učenike da koriste Internet u edukativne, a ne samo u zabavne svrhe. U tome im pomažu Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta koje u suradnji s CARNetom dodjeljuje elektronički identitet u sustavu AAI@EduHr svakom učeniku od 1. razreda osnovne škole. Elektronički identitet učeniku omogućuje pristup brojnim edukativnim stranicama kao što su Portal za škole. www.skole.hr, Nacionalni portal za učenje na daljinu Nikola Tesla, Školska učilica, e-Knjižnica, e-Lektira, kao i niz web stranica profesora i učitelja koji svoje nastavne materijale objavljuju na vlastitim stranicama ili stranicama škole u kojoj rade.

Planom i programom izborne nastave informatike od 5. do 8. razreda propisane su nastavne jedinice kojima se obrađuje pojam, sadržaj, primjena i kritički osvrt na Internet.

Praksa pokazuje da postoji veliki broj učenika koji upotrebu Interneta dijele na stranice koje posjećuju kod kuće, a to to su stranice društvenih mreža i zabave, i na edukativne stranice koje posjećuju na nastavi informatike i drugih predmeta.

Metodologija

Cilj istraživanja

Život u 21. stoljeću donosi brzi razvoj informatičke tehnologije koja nalazi primjenu u svim područjima ljudskog djelovanja. Odgojno-obrazovni sustav treba se prilagoditi brzim promjenama u području tehnologije i omogućiti učeniku stjecanje kompetencija za rad i budućnost. Nezaobilazno je pitanje Interneta kao najnovijeg medija u obrazovanju. Njegovo korištenje pretpostavlja dva posjedovanja: posjedovanje računala s Internetom te posjedovanje osnovne informacijske pismenosti.

Cilj ovog istraživanja je ispitati kod učenika posjedovanje računala i Interneta te korištenje Interneta u svrhu učenja.

Problemi istraživanja

Problemi istraživanja razvrstani su u dvije skupine. Prvu skupinu čini posjedovanje računala s Internetom i vrijeme provedeno na Internetu, a drugu spolne i dobne razlike u praktičnoj uporabi Interneta za učenje.

Prva skupina problema:

- ispitati posjedovanje računala s Internetom
- ispitati prosječno vrijeme boravljenja na Internetu tijekom dana
- ispitati vrijeme koje učenici provode na Internetu radi pripadnosti nekoj društvenoj skupini
- ispitati vrijeme koje učenici provode na Internetu radi učenja
- ispitati za koje nastavne predmete učenici koriste Internet kao izvor informacija
- ispitati kod učenika posjećenost web stranici škole.

Druga skupina problema:

- ispitati spolne i dobne razlike u uporabi Interneta za učenja

- ispitati spolne i dobne razlike u posjećenosti web stranici škole.

Instrument

Za potrebe ispitivanja učenici su popunjavali anketni upitnik na nastavi informatike. Anketni upitnik je bio anonim i sadržavao je podatke o spolu i dobi. Učenici su odgovarali na 10 pitanja. Četiri pitanja su bila zatvorenog tipa, isto toliko ih je bilo višestrukog izbora formiranih stupnjevito, a dva pitanja bila su otvorenog tipa.

Uzorak

Istraživanje je provedeno na prigodnom uzorku OŠ Grabrik, a činili su ga učenici viših razreda. Među anketiranim učenicima su i identificirani potencijalno daroviti učenici, njih 9% te 7 učenika ponavljača. Četiri učenika 7. razreda nisu pravilno zaokružila spol (zaokružili su i M i Ž) pa su stoga izostavljeni iz analize. Ispitano je ukupno 337 učenika. Važećih upitnika bilo je 333. Od ukupnog broja važećih upitnika dječaka je 156, a djevojčica 177.

Tablica 1. Prikaz uzorka prema spolu i dobi (razredu)

RAZRED	DJEČACI		DJEVOJČICE		UKUPNO	
	N	%	N	%	N	%
5.	33	9,9	45	13,51	78	23,42
6.	42	12,62	42	12,62	84	25,22
7.	37	11,11	38	11,41	75	22,53
8.	44	13,21	52	15,61	96	28,83
UKUPNO	156	46,85	177	53,15	333	100

Postupak

Istraživanje je provedeno krajem svibnja šk. god. 2010./11. u OŠ Grabrik na satu informatike. Anketni upitnik ispunili su učenici od 5. do 8. razreda koji su toga dana bili u školi. U provedbi istraživanja poštivan je Etički kodeks istraživanja s djecom (2003). Učenicima je bila zajamčena anonimnost i tajnost prikupljenih podataka.

Obrada podataka i tumačenje rezultata

U obradi podataka korištena je kvalitativna i kvantitativna analiza. Rezultati su prikazani postotcima. Kod tumačenja rezultata pojam „druženje na Internetu“ podrazumijeva sve oblike provođenja vremena na Internetu koji se ne odnosi na učenje sadržaja zadanih na nastavi u obliku domaće zadaće. Prema tome „druženje na Internetu“ podrazumijeva

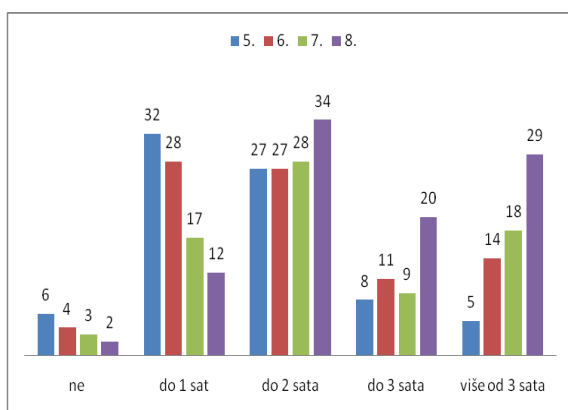
društvene mreže, igranje igrica radi zabave, slušanje glazbe, gledanje filmova i ostalih aktivnosti koje pruža Internet.

Prikaz rezultata istraživanja

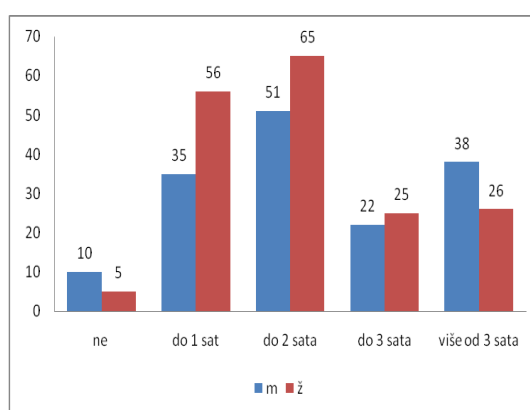
Tablica 2. Posjedovanje Interneta kod kuće

	DA				NE			
	m	ž	ukupno	%	m	ž	ukupno	%
5.r.	31	44	75	22,52	2	1	3	0,9
6.r.	38	41	79	23,72	4	1	5	1,5
7.r.	36	37	73	21,92	1	1	2	0,6
8.r.	42	51	93	27,93	2	1	3	0,9
ukupno	147	173	320	96,09	9	4	13	3,9

U ukupnom broju učenika predmetne nastave OŠ Grabrik, 96% ih posjeduje Internet kod kuće. Tek 4% učenika ne posjeduje Internet. Nema značajnih razlika u posjedovanju prema spolu niti prema dobi učenika.

Slika 1. Vrijeme provedeno na Internetu prema dobi

Slika 2. Vrijeme provedeno na Internetu prema spolu

Ako promatramo rezultate boravljenja na Internetu prema dobi (Slika 1.), zamjećuje se da učenici 8. razreda u najvećem broju provode tri i više sati na Internetu. Zapravo, što su učenici stariji to više vremena provode na Internetu. Slika 2. pokazuje da djevojčice u prosjeku do tri sata provode više vremena na Internetu od dječaka. Razlika se uočava kod boravljenja na Internetu više od tri sata. Dječaci prednjače u dugotrajnom boravljenju na Internetu, ali isto tako više dječaka ne provodi vrijeme na Internetu od djevojčica.

Tablica 3. Boravak na Internetu u ukupnom broju učenika

	ne	do 1 sat	do 2 sata	do 3 sata	više od 3
ukupno	15	91	116	47	64
%	5	27	35	14	19

Tablica 3. pokazuje da 5 % učenika predmetne nastave ne provodi vrijeme na Internetu. S obzirom na činjenicu da 4% učenika ne posjeduje Internet (Tablica 2.) valja primijetiti da 1% učenika ne koristi Internet iako ga imaju. Do 2 sata vremena, 62% učenika svaki dan provodi na Internetu. S obzirom na obaveze koje određuju zahtjevi škole i izvanškolskih aktivnosti treba naglasiti da je vrijeme od 2 sata utrošeno za Internet prihvatljivo. Do 3 sata i više od 3 sata 33% učenika provodi na Internetu. Nameće se pitanje u koju svrhu učenici provode vrijeme na Internetu.

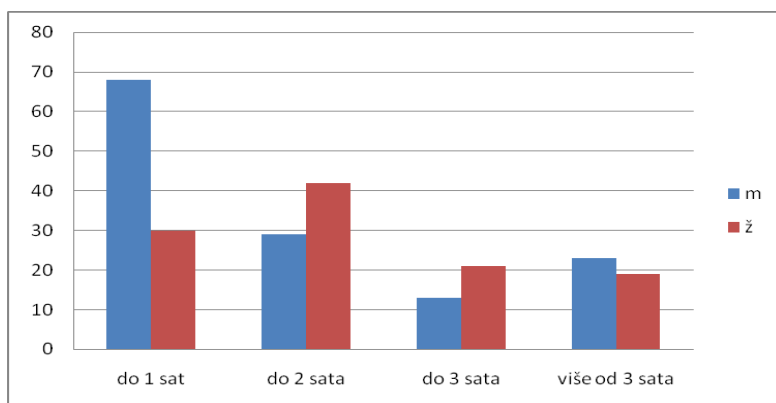
Tablica 4. Prikaz pripadnosti društvenim skupinama i vremena provedenog na Internetu radi druženja prema spolu i dobi

	<i>DA</i>	<i>do 1 sat</i>	<i>do 2 sata</i>	<i>do 3 sata</i>	<i>iše od 3 sat:</i>	<i>NE</i>	<i>ukupno</i>
<i>m</i>	29	16	10	1	2	4	33
<i>ž</i>	36	29	4	1	2	9	45
5.r	65	45	14	2	4	13	78
<i>m</i>	31	19	5	2	5	11	42
<i>ž</i>	30	8	12	6	4	12	42
6.r.	61	27	17	8	9	23	84
<i>m</i>	31	15	5	4	7	6	37
<i>ž</i>	34	8	11	6	9	4	38
7.r.	65	23	16	10	16	10	75
<i>m</i>	42	18	9	6	9	2	44
<i>ž</i>	48	14	19	9	6	4	52
8.r.	90	32	28	15	15	6	96
ukupno	281	127	75	35	44	52	333
%	84,38	38,14	22,52	10,51	13,21	15,62	

Iz Tablice 4. je razvidno da većina učenika pripada nekoj od društvenih skupina na Internetu. Od ukupnog broja ispitanika, 84% pripada nekoj od internetskih društvenih skupina, dok 16% ne pripada. U ukupnom broju učenika pripadnika neke internetske skupine (N=281), 38% učenika provode do 1 sat vremena radi druženja na Internetu. U ovoj kategoriji vremena prednjače učenici 5. razreda, a slijede ih učenici 8. razreda, zatim šestaši pa sedmaši.

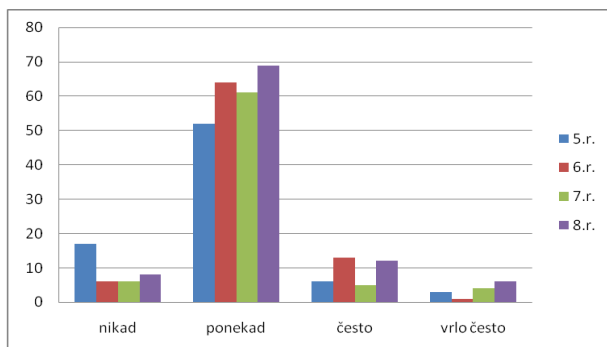
U kategoriji vremena do 2 sata prednjače učenici 8. razreda, zatim 6. pa 7. i 5. razreda, što ukupno iznosi 23% vremena provedenog na Internetu. Do tri sata vremena na druženje na Internetu najviše provode učenici 8. razreda. Slijede ih sedmaši, zatim šestaši. Vrlo malo učenika 5. razreda provodi toliko vremena na Internetu radi druženja. U ukupnom broju učenika (N=281), 11% ih provodi do 3 sata vremena na Internetu radi druženja. Više od 3 sata na Internetu radi druženja provodi 13% učenika. Prednjače sedmaši, zatim osmaši pa šestaši. Može se primijetiti da se povećava vrijeme boravljenja na internetu radi druženja s godinama starosti.

Ako zauzmemo stav da su 2 sata optimalna i prihvatljiva za boravak na Internetu za osnovnoškolce, onda rezultati pokazuju zabrinjavajuću činjenicu da 24% učenika, što iznosi oko 67 učenika, dnevno troši više od 2 sata vremena radi druženja. Može se konstatirati da od 16 razrednih odjeljenja 2 mnogobrojnija odjeljenja borave na Internetu radi druženaj više od 2 sata.

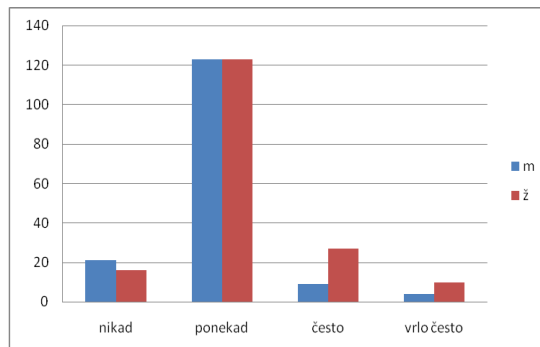

Slika 3. Vrijeme provedeno na Internetu prema spolu

Promatramo li rezultate prema spolu, primjećuje se da dječaci prednjače u kategorijama do 1 sat i više od tri sata (Slika 3). Djevojčice u većoj mjeri borave na internetu radi druženja u kategorijama do 2 i do 3 sata.

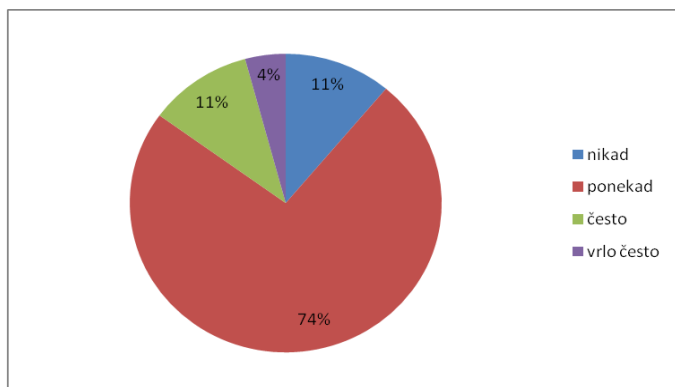

Slika 4. Korištenje Interneta za učenje po razredima

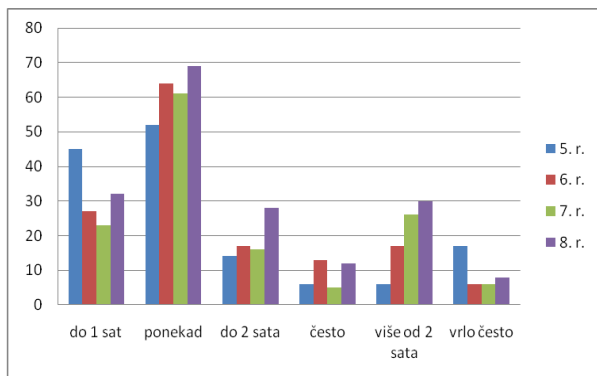
Slika 5. Razlike korištenja Interneta za učenje prema spolu

Slika 4. pokazuje da većina učenika od 5. do 8. razreda ponekad koriste Internet za učenje. U kategoriji „nikad“ ističu se učenici 5. razreda, iz čega se može zaključiti da petiši s obzirom na dob nisu razvili naviku učenja pomoću Interneta, ili zahtjevi i stavovi nastavnika ne dolaze do izražaja kod petiša, tj. ne zadaju im zadatke koji pretpostavljaju uporabu Interneta kao izvora znanja i informacija. U kategorijama „često“ i „vrlo često“ ističu se učenici 6. i 8. razreda.

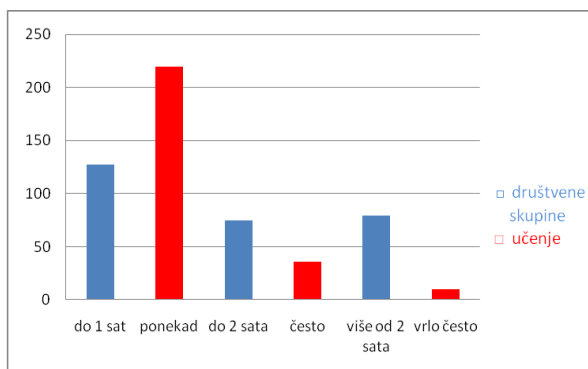

Slika 6. Korištenje Interneta u ukupnom broju učenika

Ukupno 37 učenika nikad ne koristi Internet za učenje, što u ukupnom broju anketiranih učenika (N=333) iznosi 11,11%, a u ukupnom broju učenika koji imaju Internet kod kuće (N=320) iznosi 11,56%. Ukupno 283 učenika koristi Internet za učenje, što iznosi 84,98% u ukupnom broju anketiranih učenika. U ukupnom broju učenika koji imaju Internet kod kuće, 88,43% učenika koristi Internet za učenje. Ponekad Internet za učenje koristi 74% učenika, često 11%, a vrlo često 4% učenika.

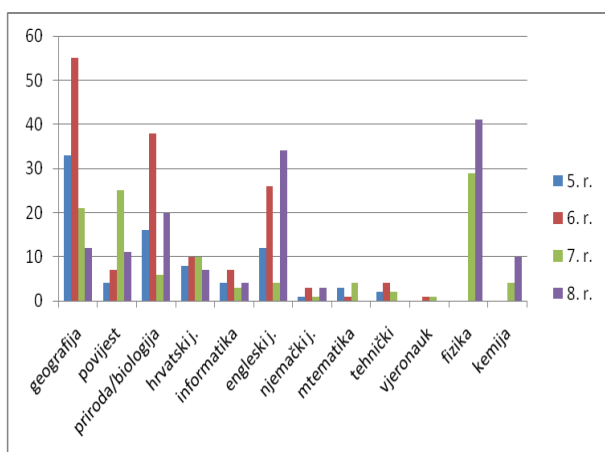
Slika 7. Usporedba vremena utrošenog na društvene skupine i učenje prema dobi

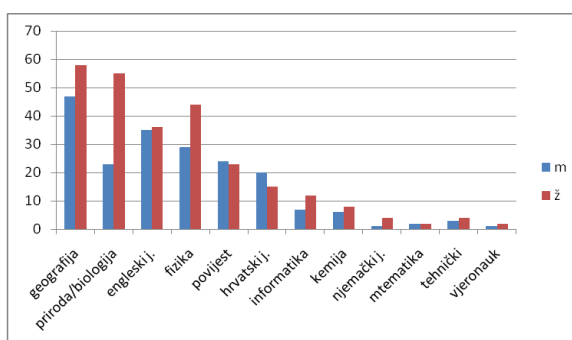
Slika 8. Usporedba vremena utrošenog na društvene skupine i učenje

U nastojanju da se uspoređi vrijeme koje učenici provode u svrhu druženja i u svrhu učenja, kategorije „do 1 sat“, „do 2 sata“ i „više od 2 sata“ se odnose na vrijeme provedeno radi druženja, a kategorije „ponekad“, „često“ i „vrlo često“ na vrijeme provedeno zbog učenja. U kategoriju „više od 2 sata“ uračunate su dvije vrijednosti: „do 3 sata“ i „više od 3 sata“. To je ono vrijeme provedeno na Internetu radi druženja koje nije primjereno ni dobi ni psihofizičkim osobinama osnovnoškolaca. Na taj način izjednačuju se kategorije „do 1 sat“ i „ponekad“, „do 2 sata“ „često“ te „više od 2 sata“ i „vrlo često“.

U ukupnom broju učenika koji imaju Internet (N=320) primjećuje se da učenici više vremena provode na Internetu radi druženja nego radi učenja, što je vidljivo iz Slike 8.

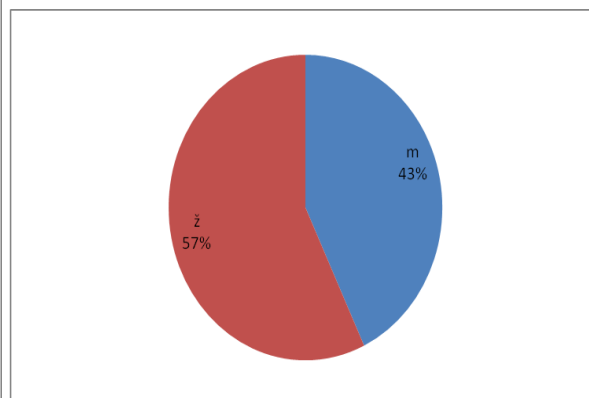
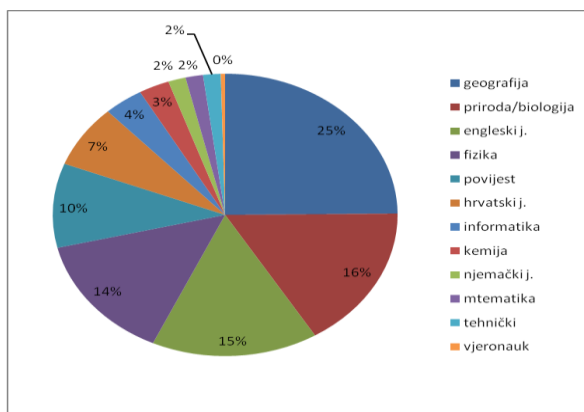

Slika 9. Korištenje Interneta za učenje po razredima i predmetima

Slika 10. Razlike u korištenju Interneta prema spolu

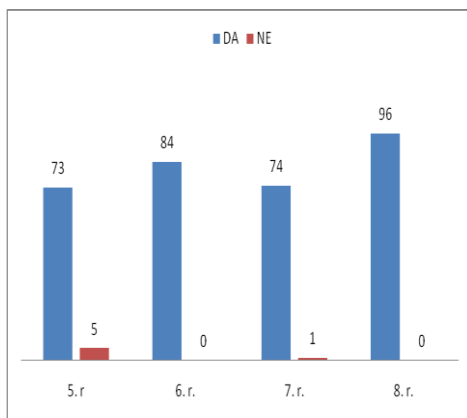
Iz Slike 9. razvidno je da učenici 5. razreda najviše koriste Internet za nastavne predmete geografija i priroda. Ista situacija je i kod učenika 6. razreda. Sedmaši najviše koriste Internet za nastavne predmete fizika i povijest, a osmaši također za fiziku i engleski jezik. Učenici su naveli 12 različitih nastavnih predmeta u okviru kojih koriste Internet za učenja. Može se pretpostaviti da nastavnici ovih predmeta postavljaju zahtjeve spram učenika za uporabu Interneta kao izvora informacija. Ako je ova pretpostavka točna, valja naglasiti da učitelji predmetne nastave doživljavaju Internet kao korisni izvor informacija nastojeći različitim smjernicama učenike usmjeriti na važnost Interneta kao medija za učenje i izvora informacija. Prema Slici 10. djevojčice više koriste internet za učenje sljedećih nastavnih predmeta: geografija, priroda/biologija, fizika, informatika, kemija, njemački jezik. Nema razlika prema spolu kod nastavnih predmeta engleski jezik, povijest, matematika, tehnički i vjeronauk. Dječaci više koriste Internet za učenje hrvatskog jezika.

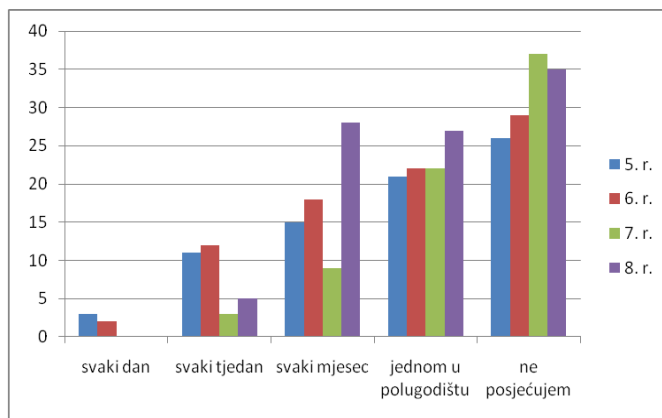
Slika 11. Korištenje Interneta prema predmetima

Slika 12. Korištenje Interneta prema spolu

Prema Slici 11. učenici najčešće koriste Internet za učenje geografije (25%), zatim prirode i biologije (16%) te engleskog jezika (15%). Slijede fizika (14%), povijest (10%) pa hrvatski jezik (7%). Iz Slike 12. Iščitavamo da djevojčice (57%) više koriste Internet za učenje od dječaka (43%)

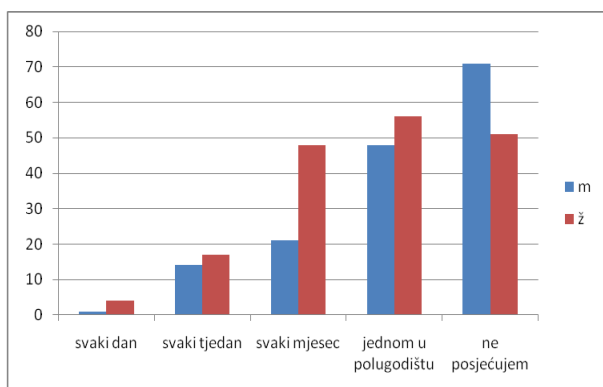

Slika 13. Znaju li učenici za web stranicu škole

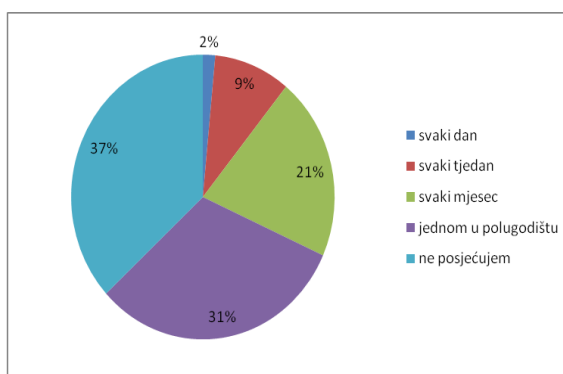

Slika 14. Koliko često učenici posjećuju web stranicu škole

Rezultati pokazuju da 6 učenika ne zna za postojanje web stranice škole, što u ukupnom broju učenika (N=333) iznosi 1,8%. To je 5 učenika 5. razreda i jedan učenik 7. razreda. Svi ostali učenici upoznati su s postojanjem web stranice škole. No, rezultati koji pokazuju koliko često učenici posjećuju web stranicu škole su nadasve iznenađujući. Zapravo, 37% učenika ne posjećuje web stranicu škole (Slika 16). Slika 14. Pokazuje da je među tim učenicima najviše sedmaša, zatim osmaša, šestaša pa petaša. Najviše učenika 5. i 6. razreda svaki dan posjećuje web stranicu škole. Može se pretpostaviti da im je stranica zanimljivija dok su mlađi. Oni prednjače i u posjećenosti web stranici svaki tjedan. Učenici 8. razreda dominiraju u posjećenosti web stranici svaki mjesec i jednom u polugodištu.

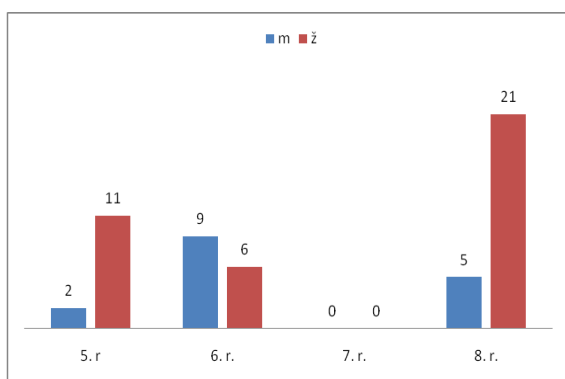
Slika 15. Posjećenost stranice škole prema spolu

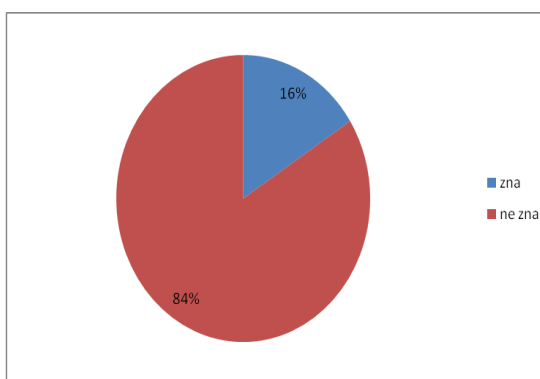
Slika 16. Ukupna posjećenost stranice škole

Iz Slike 15. može se uočiti da djevojčice češće posjećuju web stranicu škole od dječaka. Isto tako, djevojčica je manje koje uopće ne posjećuju web stranicu škole od dječaka.

Djevojčice, dakle, pokazuju više interesa za web stranicu škole od dječaka. U ukupnom broju učenika njih 2% posjećuje stranicu svaki dan, 9% svaki tjedan, 21% svaki mesec, a 31% jednom u polugodištu. Ako zauzmemo stav da bi učenici prosječno trebali pogledati stranicu škole svaki mjesec, dolazimo do sljedećeg podatka: 32% učenika redovito posjećuje web stranicu škole, 31% učenika neredovito posjećuje web stranicu škole, a 37% učenika uopće ne posjećuje. Imajući na umu Članak 10. Pravilnika o praćenju i opisnom ocjenjivanju učenika koji naglašava dužnost svakog učitelja da do kraja trećeg tjedna početka polugodišta mora objaviti vremenik pisanja ispita na mrežnim stranicama škole, i činjenicu da 68% učenika ne posjećuje ili rijetko posjećuje stranicu škole, postavlja se pitanje za koga učitelj mora objaviti vremenik, tj. kome on služi ako ne učenicima.

Slika 17. Poznavanje sadržaja zadnje stranice

Slika 18. Ukupno poznavanje zadnje stranice

Tek 16% učenika znalo je opisati sadržaj zadnje stranice weba škole, što se iščitava iz Slike 18. Niti jedan učenik 7. razreda nije znao što prikazuje zadnja stranice weba škole. Za nas koji poznajemo učenike ovo nije iznenađujuć podatak. U generaciji sedmaša identificirano je vrlo mnogo učenika s teškoćama u ponašanju i u razvoju, ali i darovitih učenika s teškoćama u učenju i ponašanju. To je doista specifična generacija. Djevojčice 5. i 8. razreda su informiranije od dječaka, dok u 6. razredu prednjače dječaci. Valja naglasiti i činjenicu da se jedino učenici 6. razreda rado uključuju s priložima za web stranicu.

Rasprava

Internet pruža lak i brz pristup materijalima za učenje. Isto tako, omogućava brzo stvaranje novih poznanstava, umrežavanje u različite grupe, pruža mnogobrojne mogućnosti za igranje i druženje, a igra je prirodna potreba djeteta. Količina informacija koju pruža

Internet je ogromna. Iz tog mnoštva valja naučiti odabati one informacije koje su potrebne za učenje. U tom smislu vrlo važnu ulogu ima nastavni predmet informatika u okviru kojeg učenici uče osnove informatičke pismenosti. No, nije odgovornost samo na nastavnicima informatike, već na svim subjektima obrazovanja, učiteljima, roditeljima i samim učenicima. Učitelji, bez obzira na nastavni predmet koji predaju, dužni su prilagođavati metode i strategije rada s promjenama u društvu i napretkom tehnologije. Roditelji trebaju osvijestiti činjenicu da njihova djeca pripadaju generaciji koja raste u drugom okruženju, s drugačijim mogućnostima te u tom smislu usmjeravati, kontrolirati i pomagati djeci u odrastanju. Oni su ta snaga koja može zasaditi dobre navike, prihvatljivo ponašanje, korisno provođenje slobodnog vremena svoje djece. I na samoj djeci je odgovornost o vlastitom znanju i postignućima. Ukoliko dopuste da do njih dopru određene informacije nastavnika i roditelja i ukoliko si daju truda u savladavanju izazova današnjice, utoliko će uspješnije i svrsishodnije provoditi svoj život. Rezultati ovog istraživanja pokazuju da učenici usmjeravaju svoje vrijeme i energiju na korištenje Interneta u zabavne svrhe. Da bi učenici osvijestili i druge mogućnosti koje pruža Internet treba promišljati nove strategije i metode motivacije i poticanja u odgojno-obrazovnom procesu. Ova postavka podrazumijeva obrazovanje učitelja u području informacijske pismenosti. Bilo bi korisno ponoviti istraživanje i sljedeće školske godine te usporediti dobivene rezultate.

Zaključci

Jedna od osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje koje je odredila Europska Unija, a Republika Hrvatska preuzela i istaknula ih u temeljnom dokumentu za dogoj i obrazovanje, Nacionalnom obrazovnom kurikulumu, jest digitalna kompetencija. Podrazumijeva osposobljenost za sigurnu i kritičku upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije. U dokumentu je jasno naznačeno kako svim učenicima treba biti omogućen pristup informacijskoj tehnologiji kojom se trebaju služiti u svim nastavnim predmetima. Nove tehnologije mijenjaju društveni život. Samim tim mijenjaju i nastavni proces. Učenje postaje sudjelovanje.

Cilj ovog istraživanja bio je istražiti koliko učenika predmetne nastave imaju pristup Internetu kod kuće, koliko ga koriste za učenje, a koliko za zabavu. Rezultati su pokazali da 96% učenika posjeduje Internet kod kuće. Stariji učenici (7. i 8. razred) provode više vremena na Internetu od mlađih (5. i 6. razred). Djevojčice koriste Internet za učenje više nego dječaci.

One su redovitije na web stranici škole od dječaka pa stoga bolje poznaju sadržaj koji se objavljuje na njoj. Učenici koriste Internet najviše za potrebe nastavnih predmeta geografije, prirode/biologije, engleskog jezika i fizike. Učenici predmetne nastave više koriste vremena na Internetu zbog zabave nego zbog učenja.

U daljnjem nastojanju unapređivanja nastavne prakse potrebno je promišljati strategije upotrebe Interneta za učenje. Da bi se ovaj zahtjev ostvario, svi učitelji moraju imati pristup informacijskoj tehnologiji i stjecati digitalne kompetencije.

Literatura

1. Grbavac, V. *Informatika, kompjutori i primjena*. Zagreb: 1995.
2. Peko, A. i sur. *Udžbenik-interaktivni medij*. U: Udžbenik i virtualno okruženje, zbornik radova. Zagreb: 2004.
3. Mikić, M. i Rukavina, A. *Djeca i mediji*. Zapis, posebni broj. Zagreb: 2006.
4. Rukljač, I. Informatika u primarnom obrazovanju hrvatske osnovne škole. U: Hrvatski obrazovni sustav u odnosu prema obrazovnoj politici EU, zbornik radova 10. škole učitelja Hrvatske. Zagreb: 2008.
5. Stričević, I. *Digitalni domorodci i digitalni imigranti*. U: Dijete i društvo. Br. 1/2. Zagreb: 2010.
6. Pavličević, D. *Kompjutorske igre u nastavi hrvatskoga jezika*. Zagreb: 1992.